

Behorend bij:

- Beleidsregel prestatiebeschrijvingen en tarieven zorgzwaartepakketten en volledig pakket thuis (BR/REG-21118)
- Beleidsregel prestatiebeschrijvingen en tarieven modulaire zorg (BR/REG-21117)

Bekostiging vervoer dagbesteding/ dagbehandeling in de gehandicaptenzorg

Aanspraak vervoer bij dagbesteding/ dagbehandeling¹

Een Wlz-cliënt heeft aanspraak op vervoer naar en van de dagbesteding/dagbehandeling vanuit de Wlz wanneer hij hier redelijkerwijs op is aangewezen, passend bij de mogelijkheden en beperkingen van de cliënt². Zorgaanbieder en zorgkantoor bepalen gezamenlijk of dit bij een cliënt het geval is.

Wijze van vervoer

De manier waarop het vervoer plaatsvindt, is niet in de Wlz omschreven. Welke vorm van vervoer passend is, is afhankelijk van de situatie van de cliënt en van de locatie van zijn dagbesteding. Het vervoer naar dagbesteding onder de Wlz is niet beperkt tot taxivervoer. Passend vervoer kan ook openbaar vervoer of vervoer met een eigen vervoermiddel zijn. Dit kan bijdragen aan de zelfredzaamheid en geeft cliënten regie over hun leven.

De zorgaanbieder is verantwoordelijk voor het bieden van passend vervoer. Zorgkantoor en zorgaanbieder hebben de gezamenlijke verantwoordelijkheid om het vervoer naar dagbesteding doelmatig uit te voeren.

Locatie

Het gaat om vervoer naar de dichtstbijzijnde passende dagbesteding, op een andere locatie dan waar de cliënt (tijdelijk) woont. Het Zorginstituut definieert passende dagbesteding als de match tussen wat de cliënt nodig heeft, wat zijn wensen zijn, en de randvoorwaarden en kenmerken waar de dagbesteding aan voldoet³. De keuze wordt gemaakt in overleg tussen cliënt en zorgaanbieder.

Vervoer kan ook op het terrein van de Wlz-instelling zijn of daar vlakbij, voor zover de dagbesteding plaatsvindt op een andere locatie dan waar de cliënt (tijdelijk) woont.

Rollen/taken/verantwoordelijkheden met betrekking tot Wlz-vervoer

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (**VWS**) stelt de Wet langdurige zorg vast, bepaalt de hoogte van het bedrag dat beschikbaar is voor de langdurige zorg (het budgettaire kader) en stelt deze middelen beschikbaar. VWS heeft in de Wet langdurige zorg de aanspraak op vervoer opgenomen.

Het **Zorginstituut** geeft advies aan VWS over de inhoud van het Wlz-pakket en verduidelijkt de aanspraken die in de wet zijn opgenomen (we noemen dat: duiding geven). In het Wlz-kompas legt het Zorginstituut uit welke zorg er onder Wlz valt. Daar staat ook uitleg over wat de aanspraak op vervoer inhoudt.

Het is belangrijk dat de langdurige en intensieve zorg voor de meest kwetsbare mensen in onze samenleving goed aansluit op hun persoonlijke levenssituatie. Iedere cliënt is anders en heeft afhankelijk van zijn zelfredzaamheid verschillende (zorg) behoeftes. Daarvoor stellen zorgaanbieder en de cliënt een zorgplan op.

De **zorgkantoren** en **zorgaanbieders** zorgen ervoor dat cliënten passende zorg krijgen. De zorgkantoren maken elk jaar afspraken met zorgaanbieders in hun regio over de kwaliteit, beschikbaarheid en de hoogte van de tarieven van de zorg. Hoe die afspraken tot stand komen, beschrijven ze in een beleidsdocument, het regionale inkoopkader. Dit regionale inkoopkader is afgestemd op de eigen regio van het zorgkantoor. Er is ook een landelijk kader dat voor alle zorgkantoren geldt, met een eenduidige landelijk geldende uitwerking van het inkoopbeleid. De zorgkantoren stellen dit landelijke inkoopkader gezamenlijk op en Zorgverzekeraars Nederland (**ZN**) stelt het vast.

De **zorgaanbieders** bepalen samen met het zorgkantoor wat de best passende dagbesteding voor een cliënt is en of de cliënt redelijkerwijs is aangewezen op vervoer naar de dagbesteding. Als een cliënt is aangewezen op vervoer, regelt de zorgaanbieder het vervoer. De zorgaanbieder houdt hierbij rekening met de wensen en mogelijkheden van de cliënt en zorgt ervoor dat

¹ Waar in deze notitie wordt gesproken over dagbesteding, wordt ook dagbehandeling bedoeld.

² Zorginstituut Nederland, Wlz-kompas:
<https://www.zorginstituutnederland.nl/Verzekerde+zorg/vervoer-wlz>

³ Zorginstituut Nederland, Handreiking passende dagbesteding:
<https://www.zorginstituutnederland.nl/Verzekerde+zorg/vervoer-wlz>

het vervoer op een passende manier plaatsvindt. De zorgaanbieder maakt met het zorgkantoor afspraken over welk tarief hij mag declareren en voor hoeveel dagen per maand/jaar.

De **NZa** stelt prestaties en maximumtarieven vast voor het vervoer bij dagbesteding in de langdurige zorg. Ook maakt de NZa de regels en voorwaarden voor het declareren van deze prestaties. De NZa ziet er ook op toe dat de zorgaanbieders en zorgkantoren naar deze regels handelen.

Bekostiging: wat wordt bekostigd

De vervoersprestaties bij dagbesteding in de beleidsregels van de NZa bekostigen het vervoer van de Wlz-cliënt naar en van de dagbesteding. Het gaat om een vergoeding van het vervoer met een vervoermiddel naar de dagbesteding, voor zover hier vervoerskosten aan verbonden zijn. De vergoeding betreft alleen kosten die niet op een andere manier al vergoed worden.

Wanneer een cliënt met een eigen vervoermiddel⁴ naar de dagbesteding gaat, vallen alleen de gebruikskosten voor het vervoer naar de dagbesteding onder de vervoersprestaties.

Het komt voor dat een begeleider met de cliënt meegaat. De kosten van de extra plek in de bus of taxi zijn meegerekend in de tarieven van de vervoersprestaties. De kosten van de begeleidingsuren (personele kosten e.d.) zijn meegenomen in de tarieven van de overige prestaties. Daarom is er geen aparte bekostiging voor de begeleiding bij het vervoer.

Wanneer een cliënt lopend naar de dagbesteding gaat, zijn hier alleen kosten aan verbonden als het lopen gebeurt onder begeleiding. Deze kosten van begeleiding zijn opgenomen in de tarieven van de overige Wlz-prestaties. Voor lopend naar de dagbesteding is er dan ook geen vervoersprestatie en geen vervoerstarief.

Bekostiging: hoe ziet de bekostiging eruit

De bekostiging van het vervoer naar en van de dagbesteding is gebaseerd op een aantal cliëntkenmerken:

- rolstoel/geen rolstoel
- kind/volwassene

en vervoerskenmerken:

- postcodeafstand tussen verblijfsadres en locatie van de dagbesteding
- gecontracteerd vervoer: groep/individueel
- eigen vervoermiddel
instelling/cliënt/ouder of vrijwilliger

Deze factoren komen samen in een matrix.

Toelichting

Het vervoer van een cliënt valt – op basis van zijn cliëntkenmerken, de postcodeafstand en de wijze van vervoer - in een bepaalde categorie. Dit is de categorie die de zorgaanbieder registreert en declareert.

Locatie

Vervoer tussen twee locaties met dezelfde postcode valt in de vervoersmatrix onder de postcodeafstand 0-4 km. Bijvoorbeeld: vervoer tussen twee locaties op het terrein van een Wlz-instelling.

Wat is individueel vervoer?

Met individueel vervoer bedoelen we dat een cliënt vervoerd wordt zonder dat er andere cliënten meereizen. Er is alleen sprake van individueel vervoer als dit op basis van de zorgbehoefte van de cliënt nodig is voor de cliënt zelf of voor zijn omgeving. Als een cliënt met het groepsvervoer reist en het gebeurt een keer dat er geen andere personen tegelijkertijd vervoerd worden, dan geldt dit niet als individueel vervoer.

Afwijkingsmogelijkheid zorgkantoren zoals geboden wordt via de beleidsregel

De beleidsregel biedt de mogelijkheid om in individuele gevallen af te wijken van de vervoerscategorie waar een cliënt in valt. Op deze manier kan meer maatwerk worden geboden dan met de prestatiestructuur mogelijk is. Zorgkantoren kunnen hier zelf invulling aan geven, passend bij hoe ze doelmatigheid en passende dagbesteding vormgeven in hun inkoop.

Hoe gaat de declaratie van het vervoer van een cliënt die op verschillende adressen woont of dagbesteding op verschillende adressen krijgt?

Zorgaanbieder en zorgkantoor kunnen hier in overleg pragmatisch mee omgaan, door het adres waar de cliënt geregistreerd staat (als verblijfsadres) of een gemiddelde afstand als uitgangspunt te nemen voor de prestatie categorie.

Hoe moet ermee worden omgegaan als een cliënt afwisselend met verschillende vervoermiddelen reist?

Zorgaanbieder en zorgkantoor kunnen hier in overleg pragmatisch mee omgaan, door als uitgangspunt voor de prestatie categorie het vervoermiddel te nemen waar de cliënt het vaakst mee naar de dagbesteding gaat.

⁴ Gebruik en kosten van mobiliteitshulpmiddelen vanuit de Wlz of Wmo (bv. scootmobiel, aangepaste fiets) vallen onder een aparte Wlz- of Wmo-aanspraak.